

M Ű E G Y E T E M 1 7 8 2

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamosmérnöki és Informatikai Kar
Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

MSc – Önállólaboratórium 2

Transzformált tartománybeli adaptív szűrők vizsgálata

KONZULENS

Orosz György

Az adaptív szűrőkről általában:

- Hangolhatók (változtathatók a szűrőegyütthetők)
- Alkalmazás:
  - rendszer identifikáció
  - aktív zajcsökkentés
  - visszhang csökkentés
  - vonaljavítás

Különböző algoritmusok léteznek a szűrőegyütthetők változtatására.

Cél:

1. A különböző adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása.
  - LMS
  - NLMS
  - FxLMS
2. Az FxLMS konvergenciájának felgyorsítása.

Az adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása

Az LMS algoritmus

- H ismeretlen rendszer
- H -t identifikáljuk a W -vel

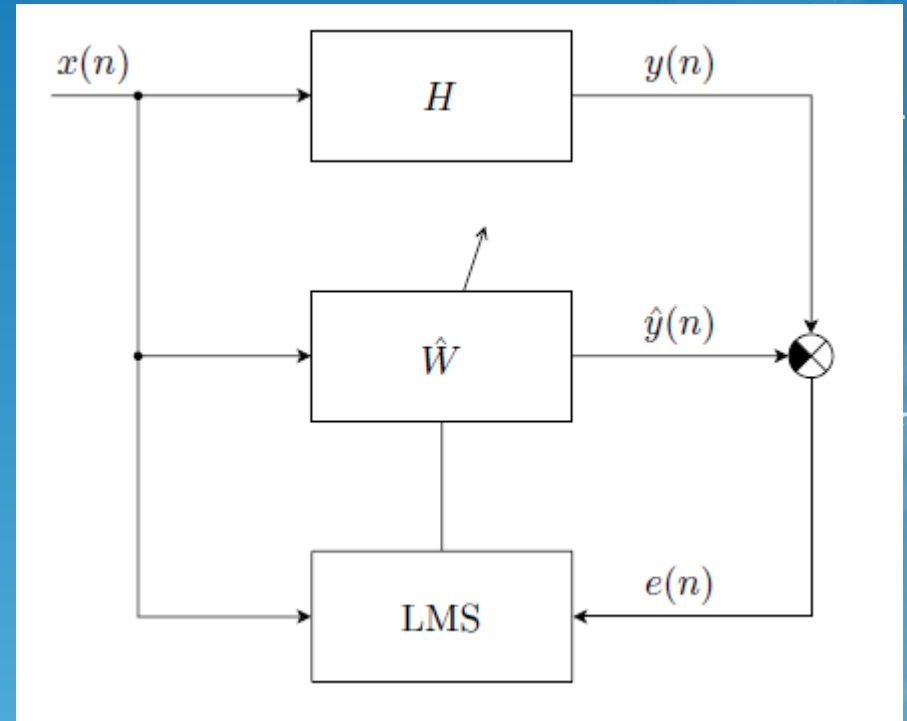
$$e(n) = y(n) - \mathbf{W}^T(n)\mathbf{X}(n)$$

N az $X(n)$ ablak szélessége

$$\mathbf{X}(n) = [x(n), x(n-1), \dots, x(n-N+1)]$$

$$\mathbf{W}(n+1) = \mathbf{W}(n) + 2\mu e(n)\mathbf{X}(n)$$

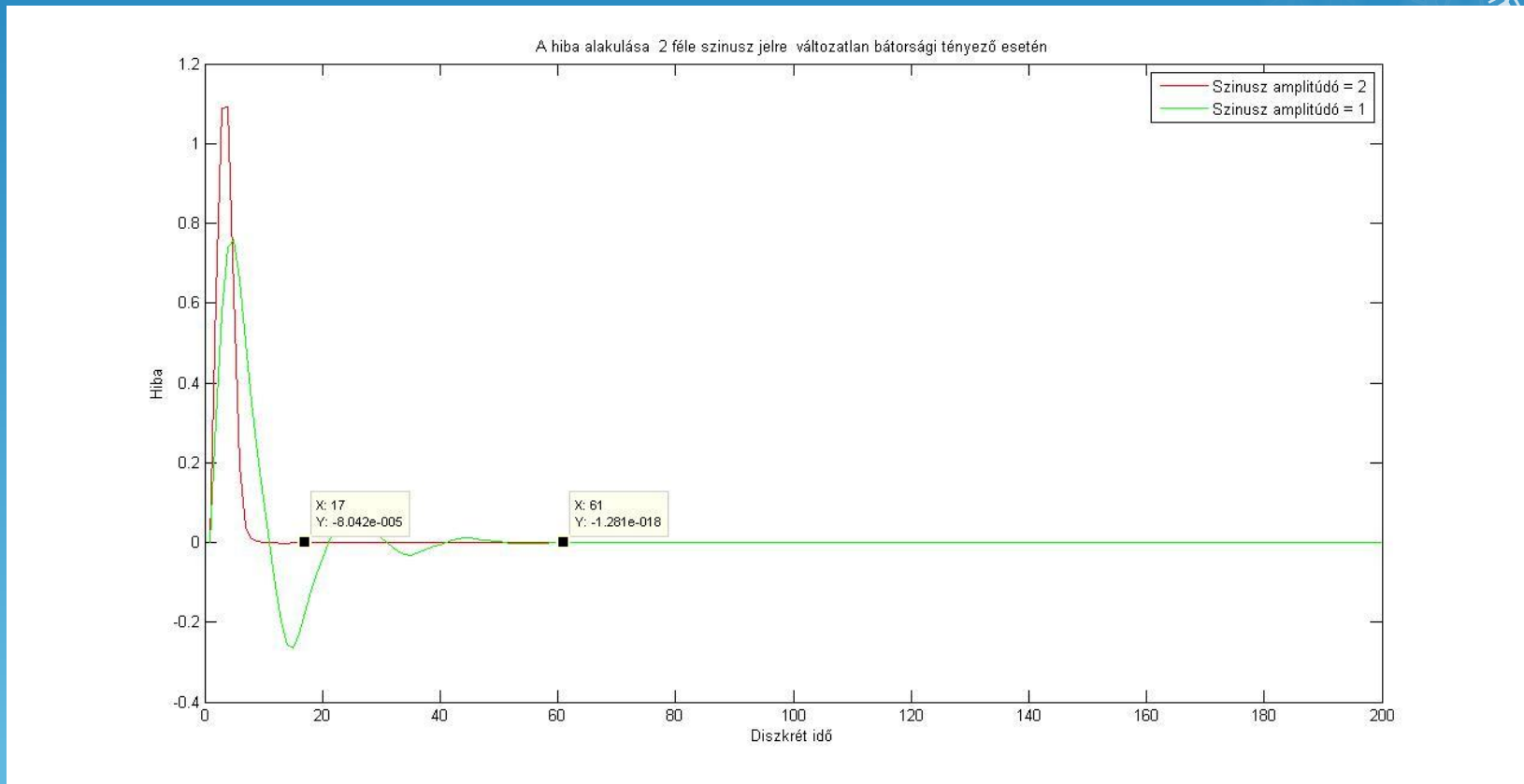
μ : bátorsági tényező

Az adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása

Az LMS algoritmus

Hibája: A beállítás sebessége függ a bejövő jel teljesítményétől.

Az adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása

Az NLMS algoritmus

- H ismeretlen „doboz”
- H -t identifkáljuk a W -vel

$$e(n) = y(n) - \mathbf{W}^T(n)\mathbf{X}(n)$$

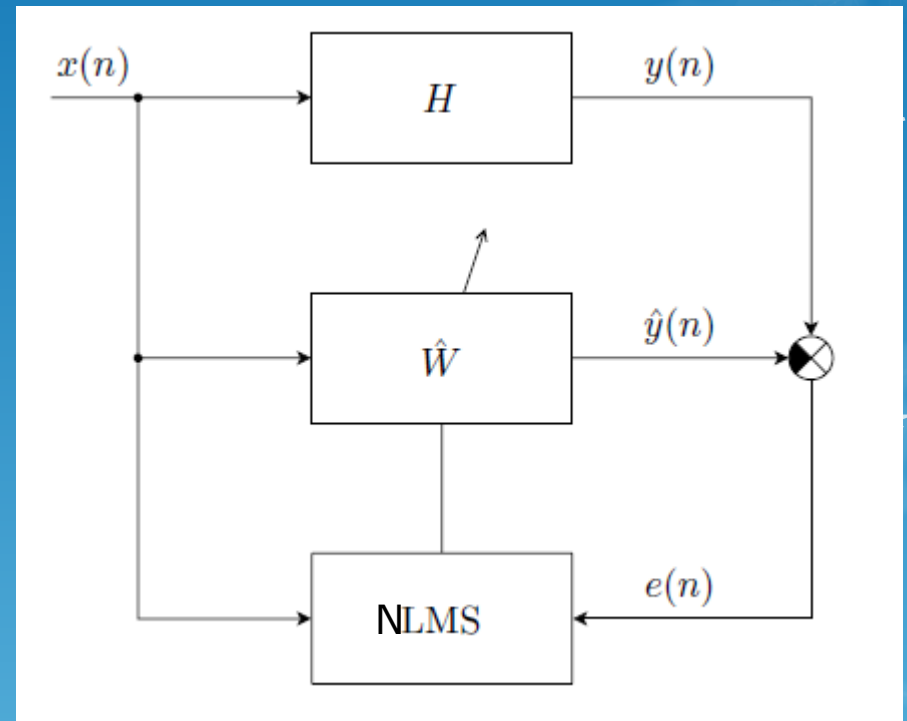
N az $X(n)$ ablak szélessége

$$\mathbf{X}(n) = [x(n), x(n-1), \dots, x(n-N+1)]$$

$$\mathbf{W}(n+1) = \mathbf{W}(n) + \frac{\mu}{\alpha + \mathbf{X}^T(n)\mathbf{X}(n)} e(n)\mathbf{X}(n)$$

μ : bátorsági tényező

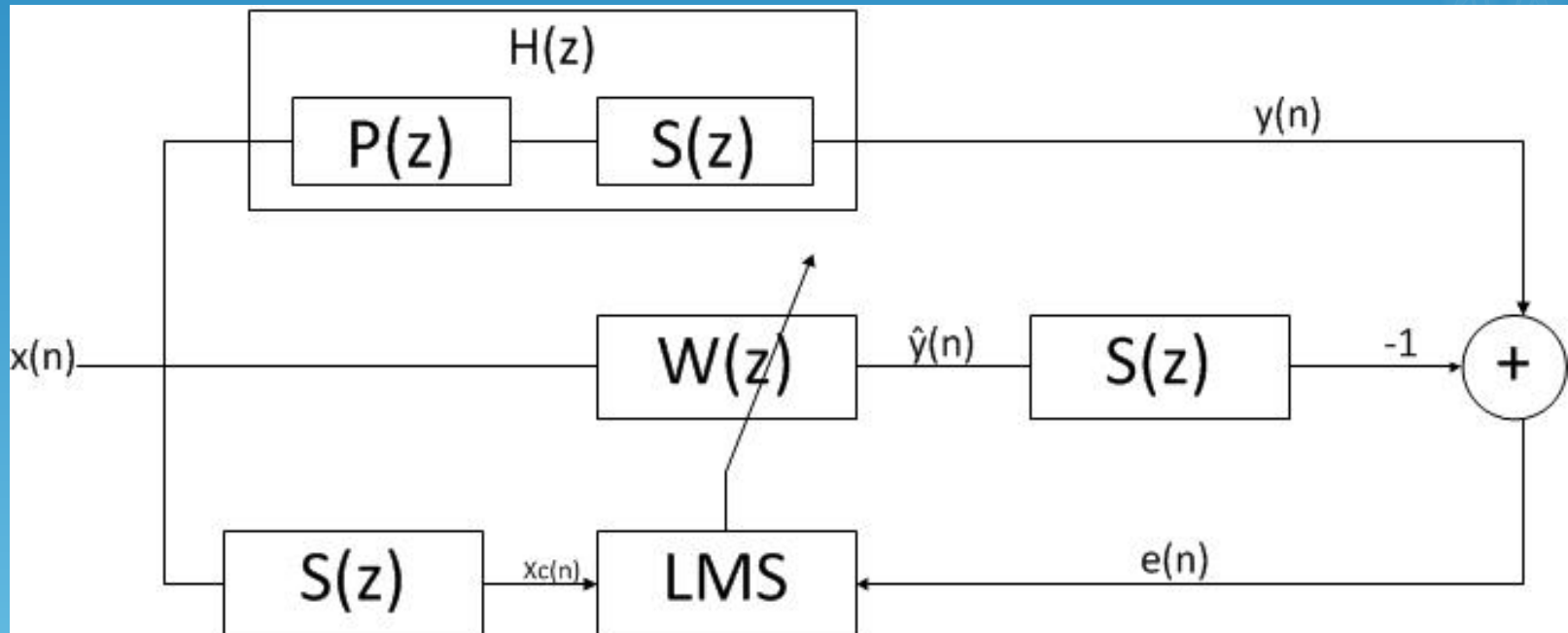
α : regularizációs konstans

Az adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása

Az FxLMS algoritmus

Az adaptív szűrő és a különbség képző közt fizikailag jelen van egy másodlagos átvitel.
Ezt veszi figyelembe.

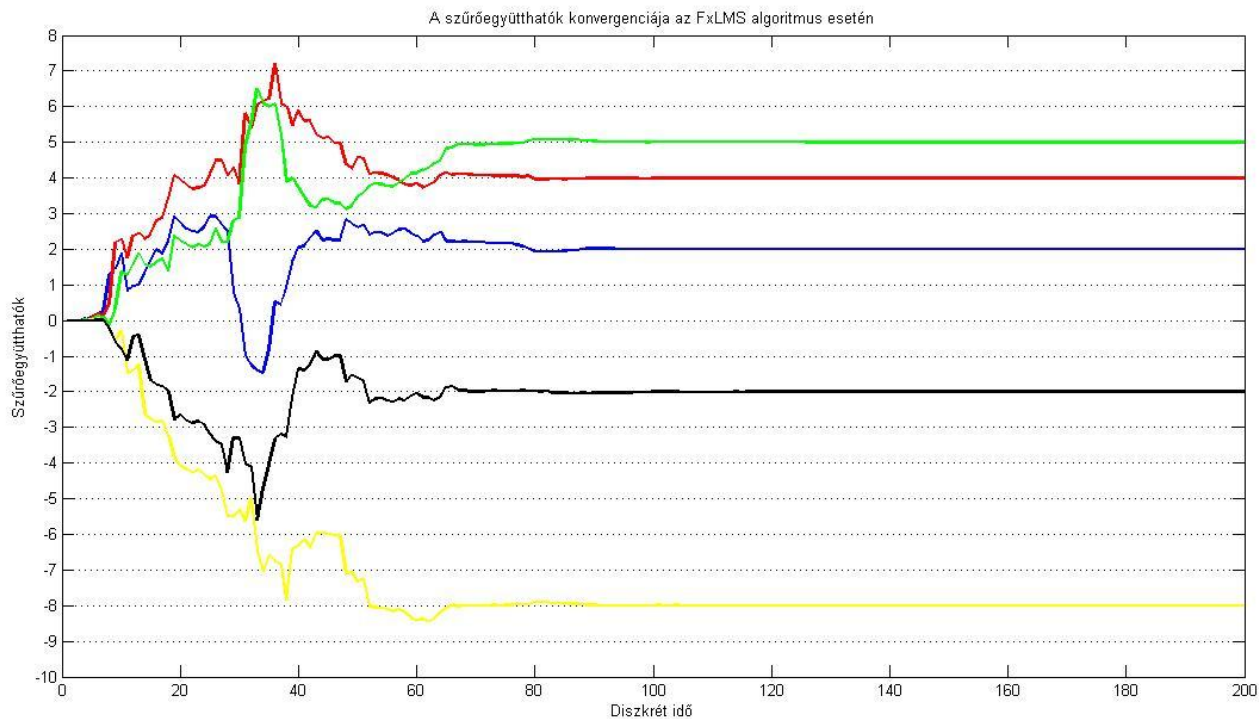

Az adaptív szűrő algoritmusok kipróbálása

Az FxLMS algoritmus

$$P = [2 \ 4 \ 5 \ -8 \ -2]$$

$$S = [3 \ 5 \ 6 \ -10 \ -20]$$

Az FxLMS algoritmus gyorsítása

Három módszer

1. Szorzás az autokorrelációs mátrix inverzével.
2. A bejövő jel fehérítése.
3. DFT alkalmazása, csatornánként NLMS.

Az FxLMS algoritmus gyorsítása

1. Szorzás az autokorrelációs mátrix inverzével.

Az X_c jel autokorrelációs mátrixának meghatározása.

$$\mathbf{R} = \mathbf{U}\mathbf{\Lambda}\mathbf{U}^{-1}$$

$$\mathbf{W}(n+1) = \mathbf{W}(n) + 2\mu e(n)\mathbf{X}(n)$$

$$\mathbf{V}(n+1) = (\mathbf{I} - 2\mu\mathbf{\Lambda}) \mathbf{V}(n)$$

$\mathbf{\Lambda}$: diagonális

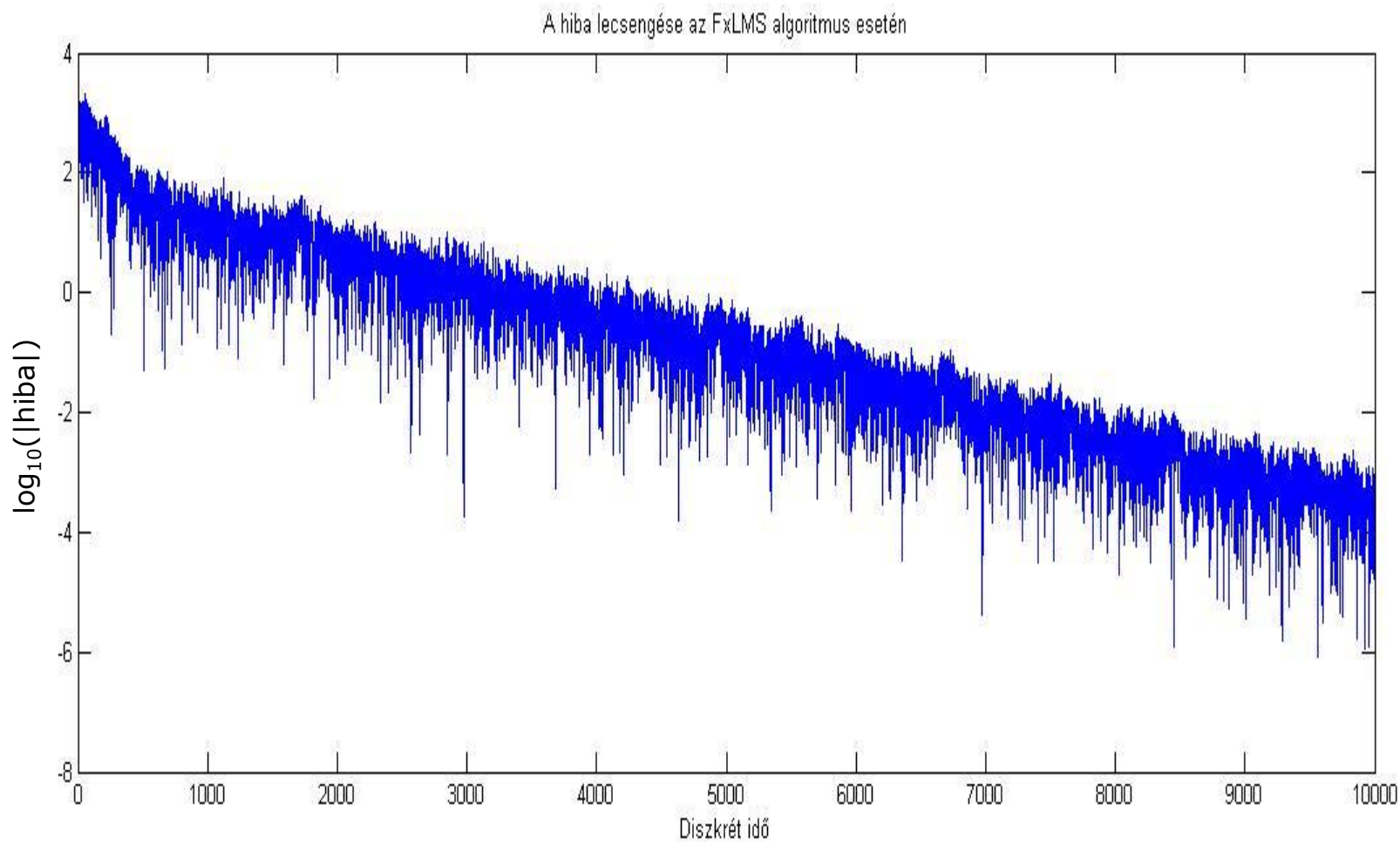
$\mathbf{V}(n)$: Az n-edik időpillanatban a szűrőegyütthetők eltérése az ideálistól.

A szűrőegyütthetők konvergenciáját az autokorrelációs mátrix sajátértékei határozzák meg.

Az FxLMS algoritmus gyorsítása

1. Szorzás az autokorrelációs mátrix inverzével.

Az FxLMS algoritmus gyorsítása

1. Szorzás az autokorrelációs mátrix inverzével.

$$\mathbf{W}(n+1) = \mathbf{W}(n) + 2\mu e(n)\mathbf{X}(n)$$

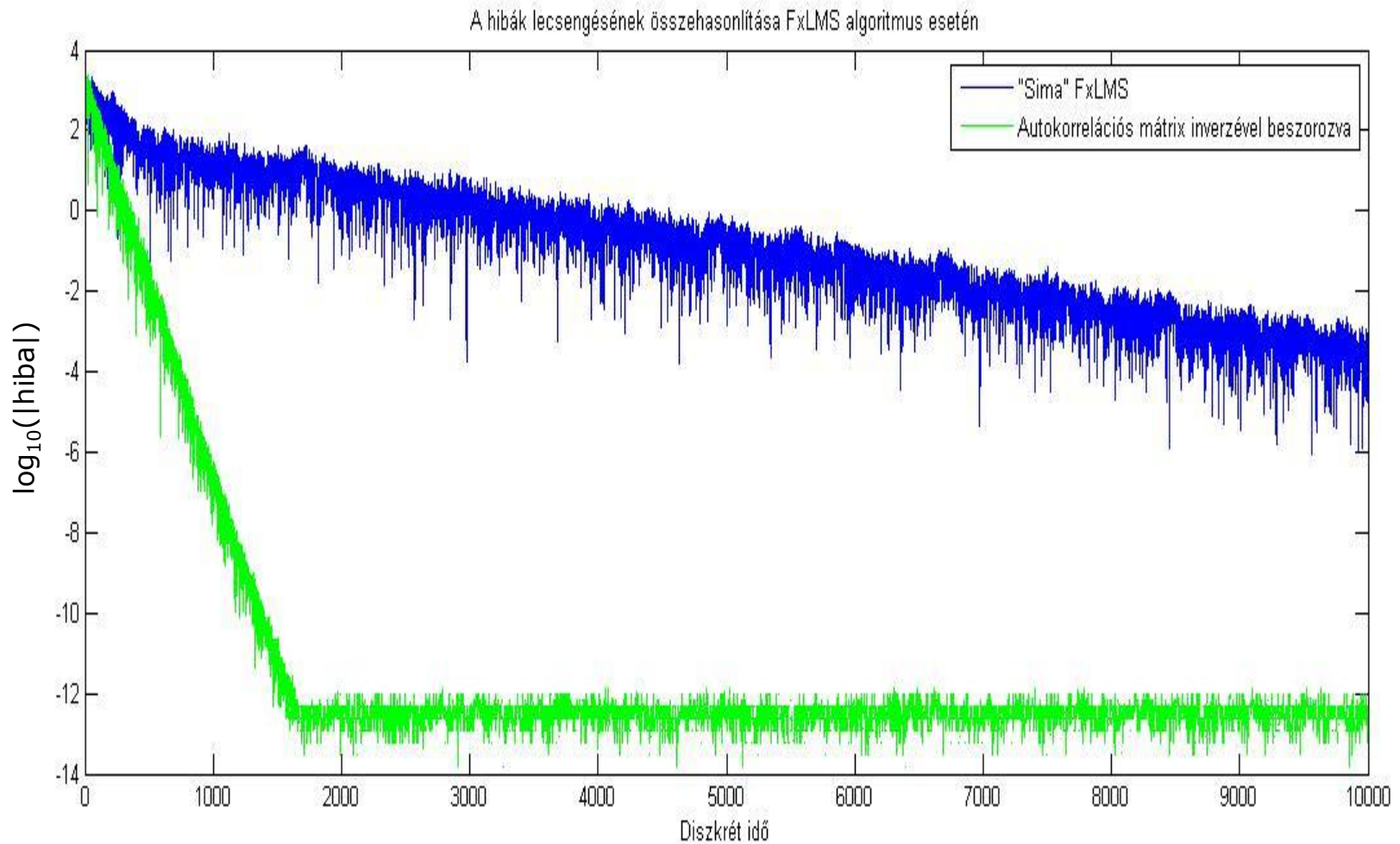

$$\mathbf{W}(n+1) = \mathbf{W}(n) + 2\mu e(n)\mathbf{R}^{-1}\mathbf{X}(n)$$

Az FxLMS algoritmus gyorsítása

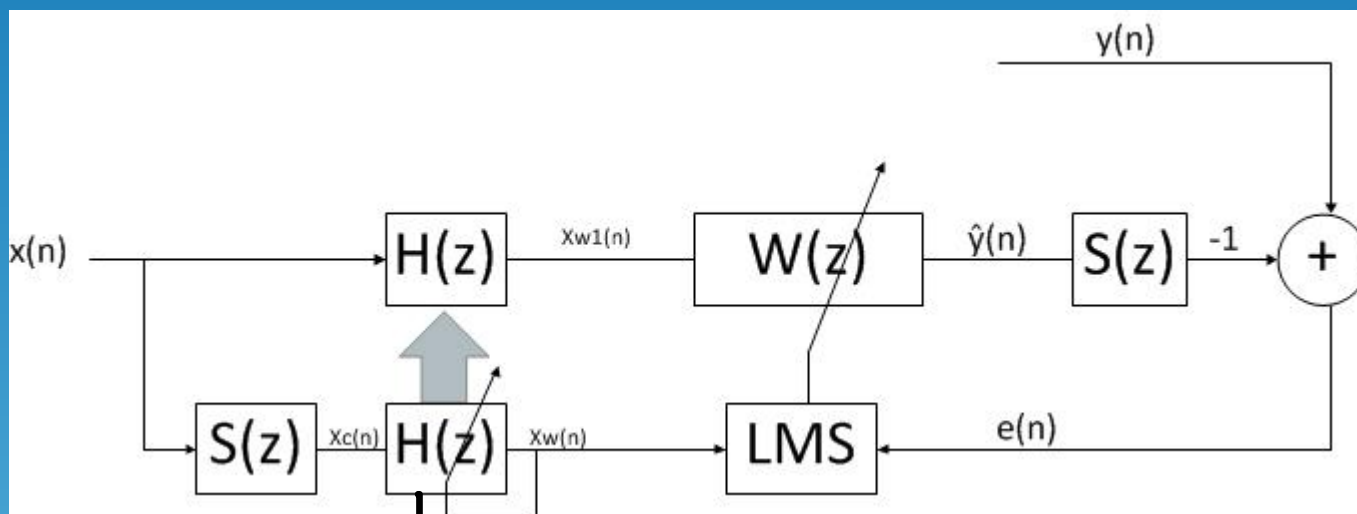

1. Szorzás az autokorrelációs mátrix inverzével.

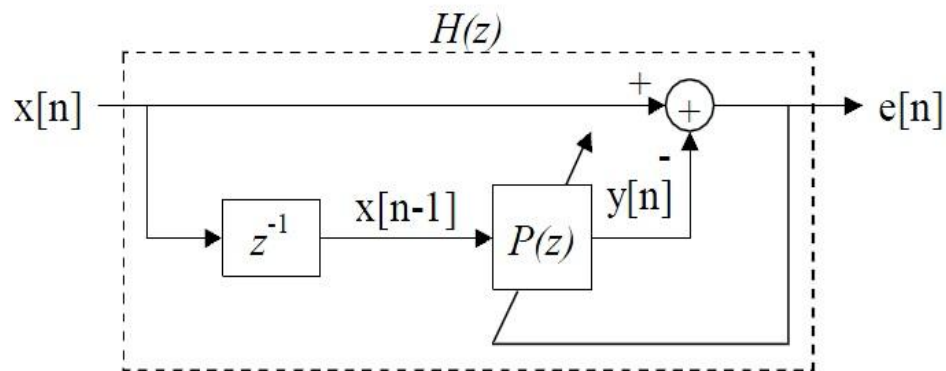
Az FxLMS algoritmus gyorsítása

2. A bejövő jel fehérítése

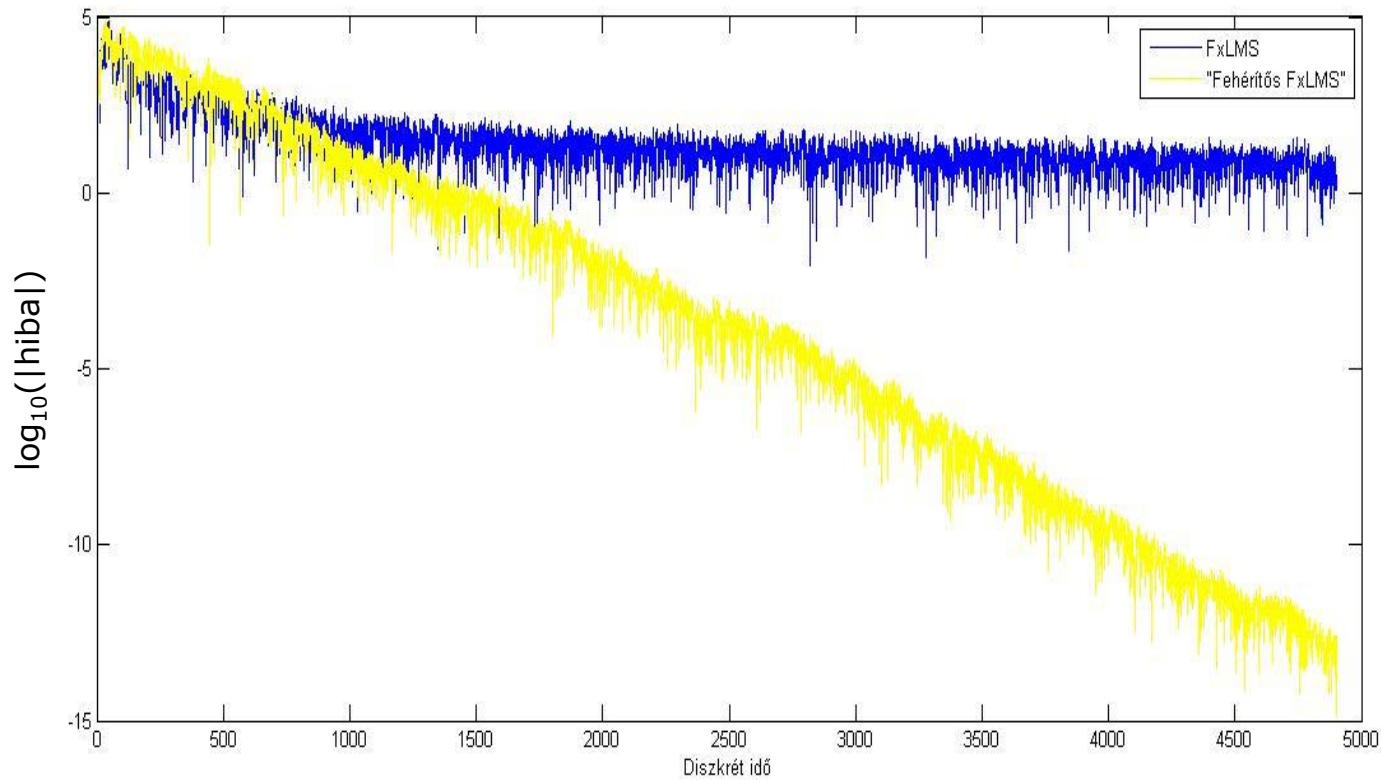
Fehérítő szűrő

$$\mathbf{V}(n+1) = (\mathbf{I} - 2\mu\mathbf{\Lambda}) \mathbf{V}(n)$$

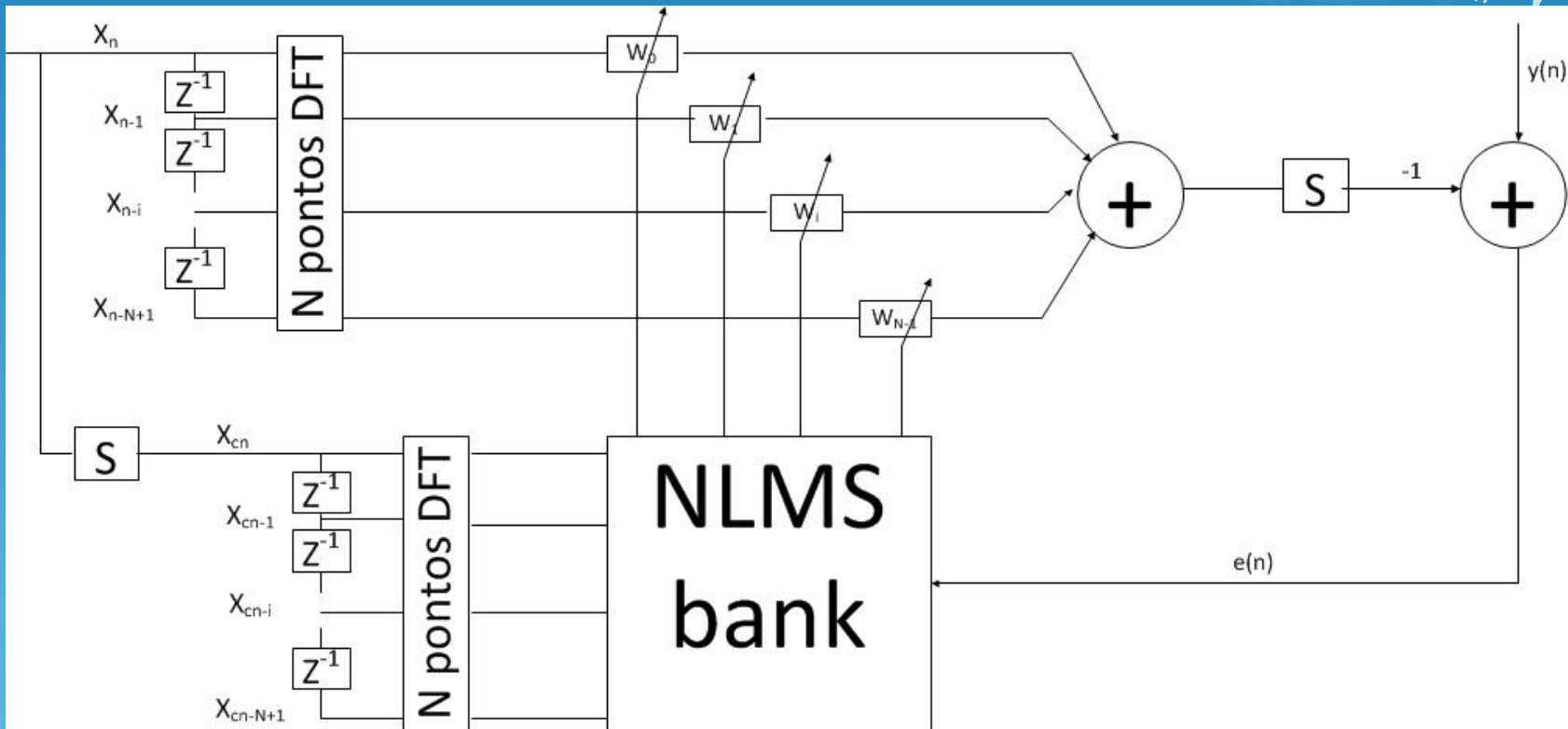
Az FxLMS algoritmus gyorsítása

2. A bejövő jel fehérítése

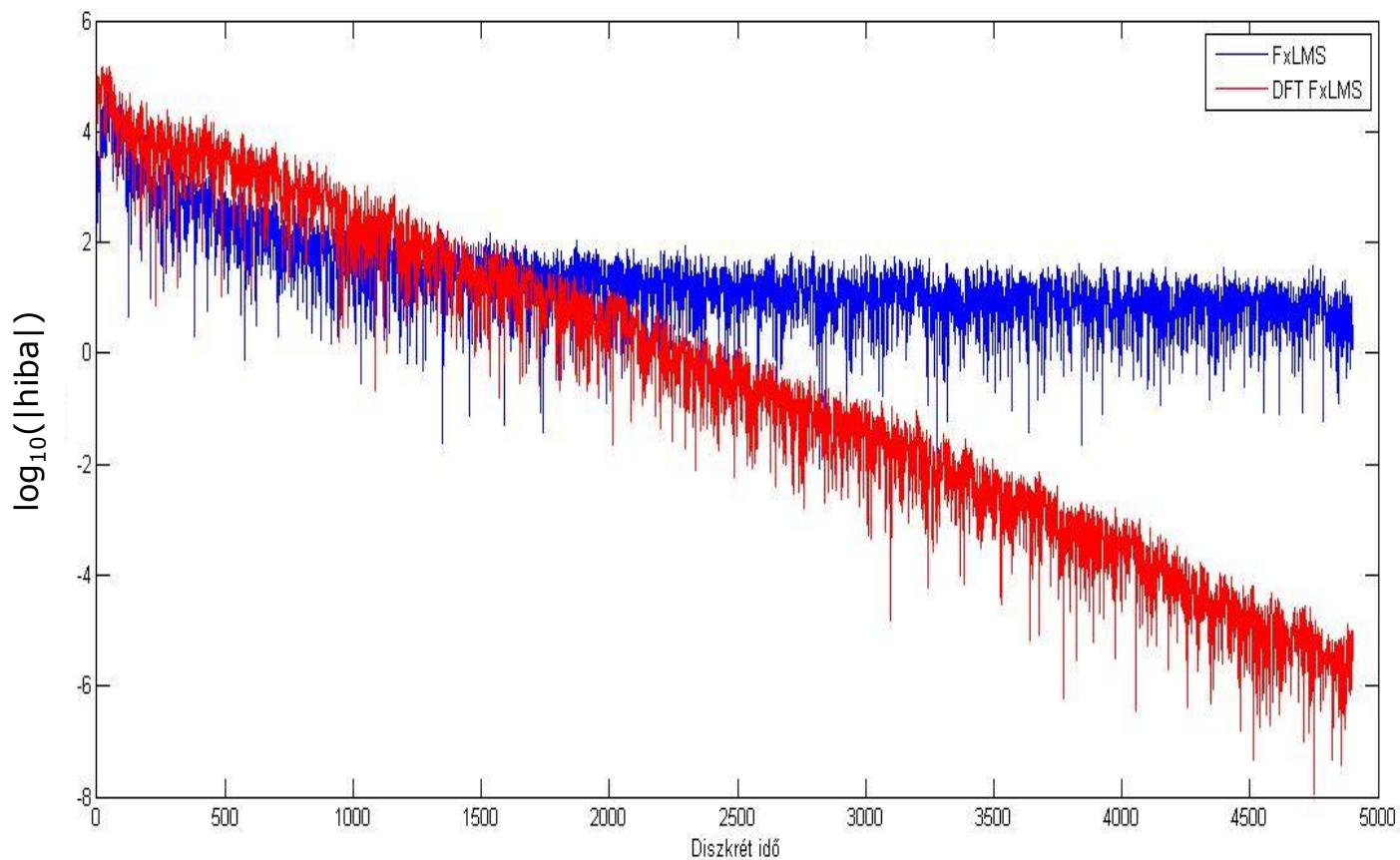
Az FxLMS algoritmus gyorsítása

3. DFT alkalmazása, csatornánként NLMS

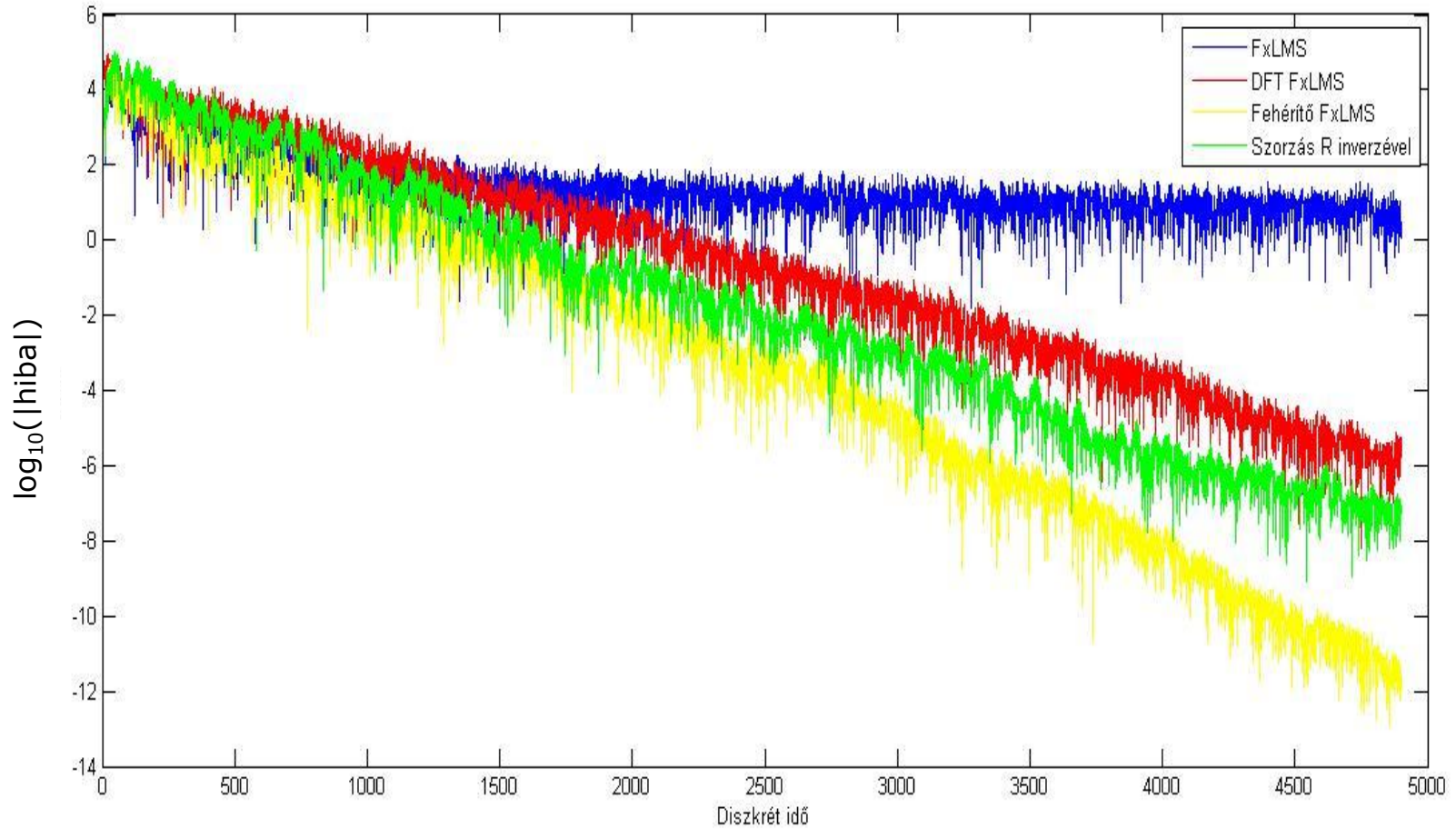
Az FxLMS algoritmus gyorsítása

3. DFT alkalmazása, csatornánként NLMS

Összefoglalás

Köszönöm a figyelmet!

